

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING

Datum
9 april 2024

Kenmerk
DGBI-I&K / 52578608

nota

Kamerbrief over toekenningen faciliteiten voor
toegepast onderzoek

Kopie aan

Bijlage(n)
3

Parafenroute

[Redacted] [Redacted] [Redacted]
[Redacted] [Redacted] [Redacted]

Aanleiding

De commissie Jonkman heeft sinds mei 2023, in uw opdracht en op basis van voorstellen van de TO2 en RijksKennisInstellingen (RKI's), gewerkt aan een investeringsadvies en een strategische agenda voor faciliteiten voor toegepast onderzoek. Om tegemoet te komen aan de wens om nog in 2023 de financiële middelen te bestemmen heeft de commissie Jonkman voorrang gegeven aan het investeringsadvies. Op basis van dit advies heeft u in oktober 2023 besloten over het toekennen van financiering voor deze faciliteiten.

De Kamer is hier niet direct over geïnformeerd omdat het advies van de commissie nog niet was voorzien van de strategische agenda. In de brief dd. 8 februari 2024, in bijlage, informeert de commissie Jonkman u over de strategische agenda en geeft de commissie u in deze brief enkele aandachtspunten. Via bijgevoegde brief informeert u de Kamer over zowel de toekenningen in oktober als de aandachtspunten van de commissie Jonkman.

Geadviseerd besluit

U kunt de brief ondertekenen.

Kernpunten

- Een externe commissie onder leiding van Margarethe Jonkman ('Commissie Jonkman') heeft concrete projectvoorstellen van de Toegepaste Onderzoeksinstituten (TO2) en de Rijkskennisinstellingen (RKI) voorzien van expertadvies.

- Dit advies betreft het direct financieren van 14 voorstellen door de TO2 en RKI's, en verder het verlenen van een opdracht aan de TO2 en RKI's om op elk van de thema's Digitalisering en Duurzaamheid integrale voorstellen te formuleren.
- U heeft dit advies via een besluit op een nota van 17 oktober 2023 integraal overgenomen.
- De commissie Jonkman heeft u dd. 8 februari 2024 schriftelijk geïnformeerd over de strategische agenda en geeft aanvullende aandachtspunten.
- De strategische agenda bestaat uit een integrale lijst van alle door de TO2 en RKI's ingediende investeringsvoorstellen, minus de voorstellen die al gehonoreerd zijn en minus voorstellen die niet leiden tot een verbetering van de onderzoekscapaciteit. Dit laatste betreft slechts enkele voorstellen die bijvoorbeeld als primair doel hebben het verduurzamen van gebouwen.
- Andere aandachtspunten van de commissie laten zich als volgt samenvatten:
 - De commissie constateert een noodzaak en urgentie voor middelen om faciliteiten voor toegepast onderzoek up-to-date te brengen en te houden (vernieuwing en onderhoud). De commissie pleit voor een structurele oplossing.
 - De commissie constateert een erg grote variatie in de financiële omvang van de voorgestelde faciliteiten waarbij met name twee erg kostbare faciliteiten de andere voorstellen dreigen te verdringen. De commissie pleit voor compartimentalisering van de financieringsmogelijkheden om verdringing te voorkomen. Aangezien de meeste voorstellen binnen eenzelfde, acceptabele budgettaire bandbreedte vallen betekent dit concreet dat er voor de meest kostbare faciliteiten een separate oplossing moet komen.
 - De commissie constateert een gebrek aan een strategische positionering van de voorstellen door de organisaties die hebben ingediend. De commissie bepleit het aanscherpen van criteria om de organisaties te stimuleren in de volgende uitvraag-ronde meer strategisch aan te vragen.
 - De commissie constateert een gebrek aan overzicht met betrekking tot het huidige landschap van toegepaste onderzoeksfaciliteiten. De commissie pleit voor een landschapsanalyse waarbij ook de wetenschappelijke infrastructuur (Nationale Roadmap Grootschalige Wetenschappelijke Infrastructuur) wordt meegenomen.
 - Indachtig het bovenstaande vindt de commissie het moeilijk om strategische adviezen te geven over de aangevraagde voorstellen, anders dan het advies om voorstellen voor faciliteiten voor digitalisering en voor klimaat gezamenlijk uit te werken.
- De ruime meerderheid van de voorstellen door de TO2 en RKI's wordt door de commissie gezien als zeer belangrijk en urgent.
- Bij elkaar is het volledige budget van € 500 mln. inmiddels twee maal overvraagd. Dit budget was in overeenstemming met de behoefte zoals die ten tijde van de eerste strategische agenda in 2017 was ingeschat. De werkelijke huidige behoefte is dus ook twee maal zo hoog.
- Met de huidige bestemde middelen is nog ongeveer € 200 mln. van het totaalbudget beschikbaar voor volgende tranches. Bij het bepalen van een

passende tijdreeks hiervoor moet voldoende ruimte worden gelaten voor strategische agendavorming.

- Bij een strategische positionering is het belangrijk dat er aandacht uitgaat naar zowel de nationale (bijv. grootschappelijke wetenschappelijke infrastructuur en NTS) als internationale ontwikkelingen (zoals het op te stellen proces rond Technology, de Europese Data Spaces en Digital Innovation Hubs en relevante ESFRI landmarks en projecten).
- Structurele investeringen in faciliteiten voor toegepast onderzoek sluiten goed aan bij het streven om 3% van het bbp aan R&D te besteden ter ondersteuning van bijvoorbeeld het langdurig verdienvermogen en strategische autonomie.

Toelichting

- Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2021-2025 bent u met MinOCW overeengekomen € 500 miljoen uit het Fonds Onderzoek en Wetenschap van OCW (in totaal € 5 miljard) te bestemmen voor investeringen in de faciliteiten voor toegepast onderzoek bij de Toegepaste Onderzoeksinstituten (TO2) en de Rijkskennisinstellingen (RKI). Deze middelen zijn inclusief de benodigde uitgaven aan de uitvoering en staan sinds eind 2022 op de EZK begroting. Van 2023 tot uiterlijk 2031 kunnen hier bestedingen worden gedaan. In oktober 2023 heeft een eerste besteding plaatsgevonden.